

VÝROČNÁ SPRÁVA O DOKTORANDSKOM ŠTÚDIU

UNIVERZITY SV. CYRILA A METODA V TRNAVE
ZA AKADEMICKÝ ROK 2021/2022

PREDKLADÁ: doc. Mgr. Ildikó Matušíková, PhD.
prorektorka pre vedu

Zostavila:

doc. Mgr. Ildikó Matušíková, PhD., prorektorka pre vedu

Podklady pre správu o doktorandskom štúdiu spracovali:

Mgr. Dáša Franić, PhD., prodekanka pre kvalitu, akreditáciu a doktorandské štúdium FMK

prof. PhDr. Pavol Tišliar, PhD., prodekan pre VVČ FF

Mgr. Dominika Vešelényiová, PhD., prodekanka pre VVČ FPV

doc. PhDr. Andrea Čajková, PhD., prodekanka pre VVČ FSV

PhDr. Soňa Svetlíková, PhD., Odd. vedy a výskumu UCM

PhDr. Miroslava Sviteková, Odd. vedy a výskumu UCM

Mgr. Anna Mackovčinová MBA, Oddelenie akademických činností UCM

Iveta Siváková, Odd. ekonomických činností UCM

OBSAH:

- I. Úvod
- II. Štatistické údaje
- III. Tvorivá činnosť
 - III. a. Pracovná vedecká štúdia
 - III. b. Vedecká práca ročne
 - III. c. Aktívna účasť na vedeckom podujatí ročne
 - III. d. Účasť v projekte za štúdium
 - III. e. Zahraničná mobilita za štúdium
 - III. f. Vedecká práca evidovaná vo WoS, alebo Scopus
 - III. g. Zhodnotenie kvality tvorivej činnosti
- IV. Opatrenia a nástroje na zvýšenie kvality doktorandského štúdia na UCM
- V. Záver

Zoznam tabuliek:

- Tabuľka 1: Počet doktorandov (denných aj externých) UCM na jednotlivých fakultách v akademických rokoch 2018/2019 – 2022/2023.
- Tabuľka 2: Podiel počtu doktorandov (denných aj externých) z celkového počtu študentov všetkých stupňov vysokoškolského štúdia na UCM.
- Tabuľka 3: Počet zahraničných doktorandov na fakultách UCM podľa formy štúdia za posledných 5 rokov (v aktuálnom AR k 3.10.2022).
- Tabuľka 4: Vývoj výšky doktorandských štipendií na UCM.
- Tabuľka 5: Prehľad plnenia kritéria odovzdania pracovnej vedeckej štúdie doktorandmi UCM.
- Tabuľka 6: Prehľad plnenia kritéria vypracovania každoročne minimálne jednej vedeckej práce.
- Tabuľka 7: Prehľad plnenia kritéria aktívnej účasti na vedeckom podujatí ročne.
- Tabuľka 8: Prehľad plnenia kritéria zapojenia sa do riešenia výskumného projektu.
- Tabuľka 9: Prehľad plnenia kritéria absolvovania zahraničnej mobility.
- Tabuľka 10: Prehľad počtov mobilít doktorandov za posledné štyri akademické roky.
- Tabuľka 11: Prehľad plnenia kritéria publikovanej práce v časopise evidovanom v databázach WoS alebo Scopus.
- Tabuľka 12: Prehľad počtu prác doktorandov v časopisoch evidovaných v databázach WoS alebo Scopus za roky 2021 a 2022.
- Tabuľka 13: Prehľad počtu doktorandov a celková miera plnenia ukazovateľov v samohodnotiacich správach odovzdaných v AR 2021/2022 za jednotlivé ročníky.
- Tabuľka 14: Prehľad počtu doktorandov, ktorí splnili monitorované ukazovatele podľa samohodnotiacich správ, z počtu všetkých ukončených doktorandov (údaje do augusta daného akademického roku 2021/2022).
- Tabuľka 15: Prehľad foriem ukončenia doktorandského štúdia, prislúchajúce počty doktorandov a ich parciálne podiely medzi doktorandmi v AR 2021/2022.

Zoznam obrázkov:

- Obrázok 1: Podiel externých a interných doktorandov na UCM na jednotlivých fakultách v akademických rokoch 2018/2019 – 2022/2023.

Zoznam skratiek:

- UCM – Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
FMK – Fakulta masmediálnej komunikácie
FF – Filozofická fakulta
FPV – Fakulta prírodných vied
FSV – Fakulta sociálnych vied
ŠP – študijný program
ŠO – študijný odbor
AR – akademický rok
D - denné
E - externé
FPPV – Fond pre podporu vedy na UCM
OK – odborová komisia

I. Úvod

Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania vo všetkých troch stupňoch štúdia je základným poslaním UCM a je súčasťou dlhodobého zámeru rozvoja UCM. V zmysle Zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predstavuje doktorandské štúdium v systéme vysokoškolského vzdelávania na Slovensku jeho tretí, najvyšší stupeň. Získavanie kvalitných, ambiciózných a motivovaných študentov pre akademickú resp. vedeckú kariéru patrí dlhodobo medzi hlavné priority univerzity aj jej súčasťou.

Študenti doktorandského štúdia (doktorandi) realizujú pedagogickú, tvorivú činnosť a iné aktivity v zmysle požadovaného profilu absolventa tretieho stupňa štúdia na UCM v rámci jednotlivých ŠP v príslušných ŠO. Náležitosti doktorandského štúdia, vrátane požiadaviek na doktoranda, definuje vnútorný predpis UCM (2021). Cieľom výchovy doktoranda je nielen osvojenie si vedomostí, zručností a spôsobilostí, ale aj ich tvorivé použitie s aktívnym vlastným podielom študenta pre získavanie nových, originálnych vedeckých výsledkov. Dôležitým aspektom je aj rozvoj zručností doktoranda pre prezentáciu výsledkov na domácich aj medzinárodných fórach, ako aj ich obhajoba pred vedeckou komunitou. Dôraz sa kladie na systematické monitorovanie plnenia študijného plánu, priebežné hodnotenie výsledkov doktoranda aj publikačnú aktivitu doktoranda. UCM má k dispozícii nástroje pre dôsledné rozvíjanie študijnej a vedeckej stránky doktorandského štúdia v záujme výchovy špičkových odborníkov pre rôzne oblasti spoločenského a hospodárskeho života.

V záujme zvyšovania kvality poskytovaného vzdelávania boli na UCM definované kritériá a indikátory kvality doktorandského štúdia. Doktoranda vedie, monitoruje a hodnotí školiteľ. Výsledky doktoranda monitoruje a hodnotí pracovisko, OK, príslušný prodekan. Kvalitu doktorandského štúdia na fakulte monitoruje a hodnotí príslušný prodekan a prorektor pre kvalitu a vedu. Doktorand každoročne realizuje samohodnotenie. Niektoré kritériá a indikátory kvality doktorandského štúdia na UCM sa vzťahujú na celé obdobie štúdia doktorandov, resp. na ročník, v ktorom hodnotení doktorandi študujú. Niektoré údaje sú presné, iné orientačné. Predkladaná správa sumarizuje výsledky hodnotení doktorandského štúdia na jednotlivých fakultách za akademický rok 2021/2022.

Doktorandi pri svojom štúdiu a vedeckej práci využívajú vedecký potenciál pracovísk (<https://www.ucm.sk/sk/excelentne-vedecke-timy/>), infraštruktúru a materiálne vybavenie špičkových laboratórií (<https://www.ucm.sk/sk/unikatne-vedecke-a-kreativne-pracoviska-ako-sucasti-univerzitneho-vedeckeho-parku/>). UCM a jej súčasťou spolupracujú pri výchove doktorandov aj s externými vzdelávacími inštitúciami a výskumnými pracoviskami na Slovensku aj v zahraničí. Ide o vzájomne obohacujúcu spoluprácu, ktorá obvykle garantuje zvyšovanie kompetencií a zručností doktorandov pre prax.

Na UCM sa realizovalo do 31. augusta 2022 zosúladovanie ŠP a prvé periodické hodnotenie ŠP. Interné oprávnenie uskutočňovať ŠP tretieho stupňa bolo na UCM rektorom udelené študijným programom v 11 vedných odboroch: odbor č. 23 Mediálne a komunikačné štúdiá, č. 3 Biológia, č. 4 Biotechnológia, č. 17 Chémia, č. 26 Politické vedy, č. 33 Sociálna práca, č. 11 Filológia, č. 12 Filozofia, č. 15 Historické vedy, č. 32 Psychológia, č. 46 Zdravotnícke vedy. (dostupné na: https://www.ucm.sk/docs/studenti/2022/3_PhD_-_Interne_opravnenia_uskutocnovat_SP.xlsx).

V cudzom jazyku je doktorandské štúdium uskutočňované v 9 vedných odboroch.

II. Štatistické údaje

V AR 2021/2022 študovalo na UCM 158 doktorandov, z toho 115 v dennej forme (Tab. 1). Najvyšší počet doktorandov v danom akademickom roku navštevovalo filozofickú fakultu a fakultu sociálnych vied.

Prijímacie konanie na AR 2022/2023

Z celkovo prihlásených 39 uchádzačov na denné štúdium doktorandského štúdia bolo do prvého ročníka prijatých 28 (72 %), a z 22 uchádzačov prihlásených na externé štúdium bolo prijatých 13 doktorandov (59 %). Z prijatých 41 sa zapísalo 39 uchádzačov na AR 2022/2023.

Na FPV z 4 prihlásených uchádzačov o denné štúdium boli prijatí 3; zapísali sa dvaja študenti. Na externé štúdium bol prihlásený a následne zapísaný 1 uchádzač.

Na FMK z 13 prihlásených uchádzačov o denné štúdium bolo zapísaných 10 uchádzačov. Z troch uchádzačov prihlásených aj prijatých na externé doktorandské štúdium sa zapísali 2 študenti.

Na FSV zo 7 prihlásených uchádzačov o denné štúdium boli prijatí a zapísaní 4 študenti. Z 13 uchádzačov o externé štúdium sa zapísalo všetkých 7 prijatých študentov.

Na FF z 12 uchádzačov o dennú formu štúdia bolo prijatých aj zapísaných 9; z 2 záujemcov o externú formu štúdia bol prijatý a zapísaný 1 študent.

FZV z troch uchádzačov o dennú formu doktorandského štúdia prijala 2 študentov, ktorí sa aj zapísali. Z troch uchádzačov o externú formu štúdia bol prijatý a zapísaný 1 študent.

V aktuálnom akademickom roku 2022/2023 bol celkový počet zapísaných doktorandov mierne nižší (Tab. 1).

Tabuľka 1. Počet doktorandov UCM (denných aj externých) na jednotlivých fakultách v akademických rokoch 2018/2019 – 2022/2023 (za aktuálny akademický rok k 3.10.2022).

fakulta/UCM	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
FMK	39	41	46	39	35
FF	30	31	43	45	41
FPV	25	24	35	33	27
FSV	47	48	39	41	35
FZV	0	0	0	0	3
UCM	141	144	163	158	141

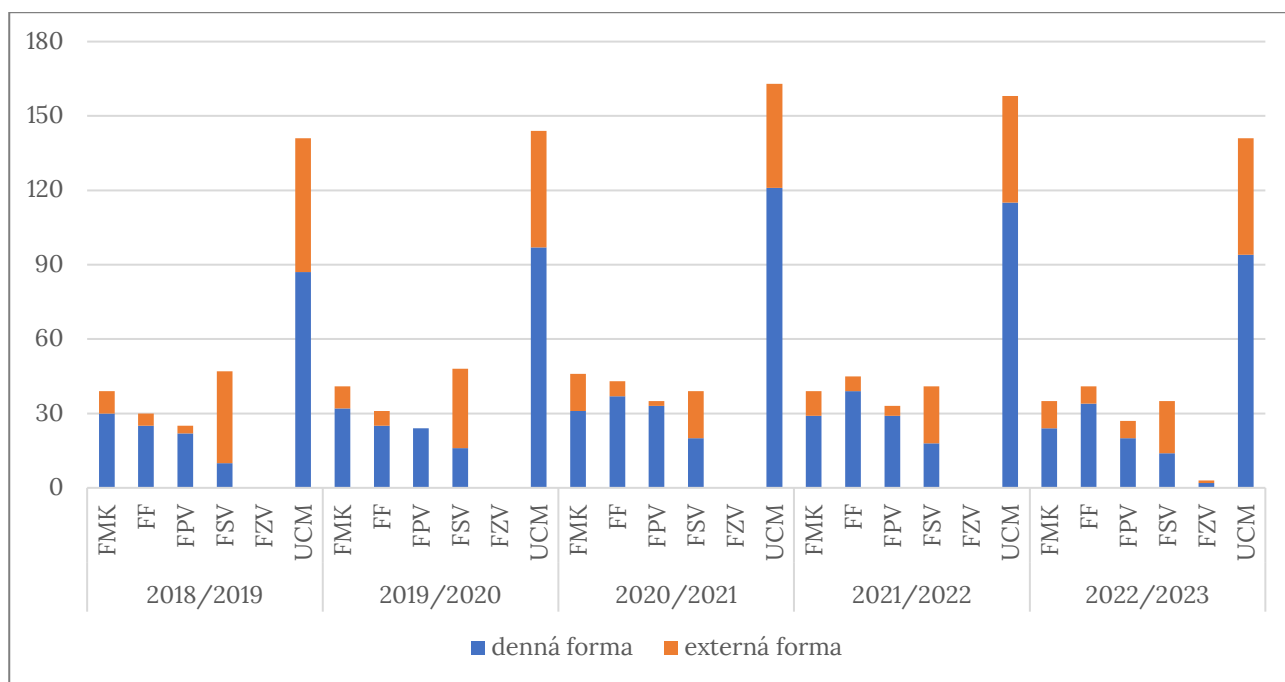
UCM zaznamenala mierne klesajúci záujem študentov o DŠ za posledné dva roky (tab. 1). V rámci miernych fluktuácií údaje naznačujú zvýšený záujem študentov o odbory na filozofickej fakulte a prírodných vedách, naopak klesajúci je záujem študentov o študijné odbory poskytované na fakulte sociálnych vied.

Podľa strategických cieľov Dlhodobého zámeru rozvoja UCM sa na UCM považuje za optimálny počet doktorandov v rámci celej univerzity 4% z celkového počtu študentov. Tento podiel dlhodobo nie je naplnený, je však značne skreslený vzhľadom na veľmi vysoký počet študentov 1. a 2. stupňa na fakulte masmediálnej komunikácie (Tab. 2). Naopak, podiel doktorandov na FPV je z dôvodu nízkeho celkového počtu študentov nižších stupňov mierne nadsadený.

Tabuľka 2. Podiel počtu doktorandov (denných aj externých) z celkového počtu študentov všetkých stupňov vysokoškolského štúdia na UCM.

fakulta	AR 2018/2019	AR 2019/2020	AR 2020/2021	AR 2021/2022	AR 2022/2023
FMK	1,60%	1,70%	1,90%	1,70%	1,70%
FF	3,40%	3,40%	5,5%	4,20%	3,90%
FPV	7%	6,40%	9,80%	9,70%	7,30%
FSV	4,80%	8,40%	4,90%	5,60%	5,50%
FZV	0	0	0	0	0,30%
UCM	3%	3%	3,70%	3,60%	2,80%

Celkovo je však počet doktorandov za obdobie posledných 5 rokov pomerne stabilný (obr. 1). Pozorované trendy sa okrem FSV výrazne nemenia ani v závislosti od formy štúdia. Relatívne vysoký počet (resp. podiel) externých doktorandov na FSV (obr. 1) súvisí s dobrým súladom medzi dopytom spoločenskej praxe a charakterom štúdia v rámci jednotlivých ŠP. Naopak nízky počet externých doktorandov na FPV vyplýva z experimentálnej povahy štúdia.

Obrázok 1. Podiel interných a externých doktorandov na UCM na jednotlivých fakultách v akademických rokoch 2018/2019 – 2022/2023 (za aktuálny rok k 3.10.2022).

Doktorandi zo zahraničia

UCM má veľký záujem o zvýšenie atraktivity doktorandského štúdia pre zahraničných študentov. Tento zámer systematicky a úspešne naplňa najmä FF a FPV. Celkovo je však počet zahraničných doktorandov na UCM stále pomerne nízky (tab. 3) a vyžaduje systematické zhodnocovanie možností fakúlt v zmysle zabezpečovania osôb zodpovedných za kvalitu študijného programu ale aj zvyšovanie atraktivity doktorandského štúdia poskytovaním štipendia. Zahraniční doktorandi UCM v AR 2022/2023 pochádzajú z Turecka, Litvy, Ruska, Ukrajiny, Tanzánie, Nemecka, Poľska a z Českej republiky.

Tabuľka 3. Počet zahraničných doktorandov na fakultách UCM podľa formy štúdia za posledných 5 rokov (v aktuálnom AR k 3.10.2022).

fakulta	2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023	
	denní	externí	denní	externí	denní	externí	denní	externí	denní	externí
FMK	0	0	0	1	0	2	0	2	1	2
FF	1	1	3	1	8	1	10	2	7	1
FPV	0	0	0	2	1	4	1	5	0	4
FSV	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
FZV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UCM	1	1	3	4	9	7	11	9	9	7

Štipendijná podpora doktorandov

UCM financuje doktorandské štúdium centrálné z osobitnej kapitoly v každoročnom rozpočte univerzity, pričom garantuje dve nové štipendiá ročne na každý doktorandský študijný program. Toto pravidlo sa praktizuje flexibilne v rámci fakulty, podľa kvality a počtu navrhovaných uchádzačov na jednotlivé študijné programy. V opodstatnených prípadoch a so súhlasom dekana je na fakulte možné presúvať jednotlivé doktorandské miesta medzi študijnými programami.

Výška štipendia doktoranda je určená všeobecne záväznými predpismi a jeho vyplatenie je povinné. UCM za posledné roky vypláca doktorandom viac ako milión eur ročne. Vzhľadom na každoročne znižovaný rozpočet z ministerstva školstva podiel štipendií z rozpočtu UCM narastá a aktuálne sa približuje k 10% (tab. 4). Tieto náklady sa univerzite vracajú prostredníctvom externých doktorandov v minimálnej miere, a preto je aktuálne nastavenie počtu doktorandov dlhodobo neudržateľné. UCM neuvažuje o znižovaní počtu garantovaných doktorandských miest, bude však musieť prijať opatrenia vedúce k dofinancovaniu (napr. cez projekty) a/alebo k zvyšovaniu kvality DŠ v záujme získavania dotácií za vedeckú činnosť.

Tabuľka 4. Vývoj výšky doktorandských štipendií (v eurách) a ich podielu z univerzitného rozpočtu (bez kapitálových položiek) z MŠ za posledných 5 akademických rokov.

Fakulta	AR 2017/2018	AR 2018/2019	AR 2021/2022	AR 2020/2021	AR 2021/2022
FMK	225 674,00	229 424,00	315 522,00	315 751,50	313 272,00
FF	189 620,50	184 855,50	246 191,00	347 871,00	351 843,00
FPV	160 971,50	177 756,70	224 985,00	326 239,50	317 632,50
FSV	146 052,24	83 351,00	167 119,72	166 820,00	169 223,50
UCM	722 318,24	675 387,20	953 817,72	1 156 682,00	1 151 971,00
z rozpočtu	6,1%	5,5%	6,9%	7,9%	9,2%

III. Tvorivá činnosť doktorandov

Požiadavky pre tvorivú činnosť doktoranda sú definované v Smernici o doktorandskom štúdiu na UCM, časti 6 Zabezpečenie kvality doktorandského štúdia, § 23 Tvorivá činnosť doktoranda a § 24 Pracovná vedecká štúdia doktoranda. Minimálnymi požiadavkami za určité časové obdobie sú:

1. pracovná vedecká štúdia po druhom roku štúdia,
2. najmenej jedna vedecká práca ročne,
3. najmenej jedna aktívnej účasť na vedeckom podujatí ročne,
4. najmenej jedna účasť v grante za štúdium,
5. najmenej jedna zahraničná mobilita za štúdium,
6. najmenej jedna vedecká, odborná alebo umelecká práca evidovaná v databázach WoS alebo Scopus.

III. a Pracovná vedecká štúdia

Doktorand pred koncom 2. ročníka odovzdá vedeckú prácu vo forme a rozsahu vedeckej štúdie obvykle publikovanej v časopisoch evidovaných v databázach vedeckých publikácií. Tým preukáže svoju schopnosť syntézy a písomnej formulácie vedeckých poznatkov. Rukopis, prípadne už publikovanú prácu posúdi školiteľ. Neodôvodnené splnenie tejto požiadavky indikuje nedostatočnú kvalitu tvorivej činnosti doktoranda a je dôvodom na neodporúčenie pokračovania v doktorandskom štúdiu. Plnenie posudzujú školiteľ a odborová komisia.

Kritérium napĺňajú navrhovanou formou rukopisu najmä doktorandi na FF (tab. 5); väčšina doktorandov (vrátane doktorandov FF) však už v druhom ročníku publikuje odbornú vedeckú prácu, dokonca v databázovanom časopise. V akademickom roku 2021/2022 publikovalo 49 študentov druhého ročníka doktorandského štúdia celkovo 39 odborných vedeckých prác, z toho 15 v databázovaných časopisoch. V AR 2020/2021 celkovo 40 druhákov doktorandského štúdia publikovalo 33 odborných vedeckých prác, z toho 22 v databázovaných časopisoch (tab. 4).

Tabuľka 5. Prehľad plnenia kritéria odovzdania pracovnej vedeckej štúdie doktorandmi UCM.

fakulta/ UCM	počet doktorandov		rukopis (počet)	publikovaná práca			hodnotenie školiteľa		
	denných	externých		spolu	článok vo WoS/Scopus	ostatné vedecké práce	spĺňa	nespĺňa	
<i>akademický rok 2021/2022</i>									
FMK	8	2	0	10	5	5	10	0	
FF	15	4	8	11	6	5	17	0	
FPV	9	0	2	7	3	4	9	0	
FSV	5	6	0	11	1	10	11	0	
UCM	37	12	10	39	15	24	49	0	
<i>akademický rok 2020/2021</i>									
FMK	16	0	0	16	15	1	16	0	
FF	10	2	3	9	3	6	12	0	
FPV	5	0	2	3	3	0	5	0	
FSV	6	1	2	5	1	4	7	0	
UCM	37	3	7	33	22	11	40	0	

Trend náhrady ukazovateľa (rukopis) jeho vyššou formou (odborná práca, databázovaný výstup) je mimoriadne žiaduci z hľadiska zvyšovania kvality tvorivej činnosti na UCM aj konkurencieschopnosti doktorandov pri uchádzaní sa o zahraničné štipendiá. Ukazovatele naznačujú rozdiely medzi fakultami vyplývajúce z povahy príp. experimentálneho charakteru prác, ale aj postoj resp. nastavenie fakúlt pri svojich pracovných požiadavkách na doktorandov.

III. b. Vedecká práca ročne

Doktorand každoročne publikuje najmenej jednu vedeckú prácu. Kritérium doktorandi plnia len na 66% v 4. ročníku štúdia buď ako dôsledok posledného roku štúdia v dennej forme alebo prvého roku v externej forme. Oba prípady predstavujú pre doktorandov záťaž najmä kvôli vyťaženosti pri dokončovaní prác a spisovaní dizertačnej práce resp. v dôsledku študijnej záťaže. Splnením tohto kritéria majú problém najmä doktorandi FF; okrem problémov spôsobených pandemiou fakulta eviduje nevyváženú tvorivú činnosť medzi jednotlivými študijnými odbormi ale aj výkonom jednotlivcov (tab. 6). Nastavenie tohto kritéria môže byť v rozpore so snahami publikovať kvalitnejšie práce s vyššou časovou náročnosťou.

Tabuľka 6. Prehľad priebežného plnenia kritéria vypracovania každoročne minimálne jednej vedeckej práce.

Fakulta/ UCM	priebežné plnenie v %				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník*	5. ročník*
FMK	83	100	100	66	-
FF	100	81	79	0	-
FPV	100	89	100	100	-
FSV	90	100	91	100	100
UCM	93	93	93	66	100

* externí študenti

III. c. Aktívna účasť na vedeckom podujatí ročne

V zmysle tohto kritéria sa doktorandi každoročne aktívne zúčastňujú na najmenej jednom vedeckom podujatí. Minimálne jedno podujatie počas doktorandského štúdia musí prebiehať v zahraničí. Údaje naznačujú, že doktorandi plnili toto kritérium vo variabilnej miere (tab. 7). Neplnenie tohto kritéria je možné pripísať pandémii koronavírusu, hoci mnohé podujatia sa presunuli aspoň do virtuálneho priestoru. Dobrou príležitosťou pre doktorandov sú celoslovenské konferencie doktorandov, ktoré sú niekedy aj s medzinárodnou účasťou.

Tabuľka 7. Prehľad priebežného plnenia kritéria aktívnej účasti na vedeckom podujatí ročne.

Fakulta/ UCM	priebežné plnenie v %				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník*	5. ročník*
FMK	67	73	81	0	-
FF	100	75	64	0	-
FPV	78	89	80	71	-
FSV	90	70	91	100	100
UCM	84	77	79	43	100

* externí študenti

III. d. Účasť v projekte za štúdium

Doktorand je počas štúdia členom riešiteľského kolektívu najmenej jedného výskumného projektu evidovaného na UCM. Požiadavka smeruje k zapájaniu doktorandov do vedecko-výskumnej činnosti na katedrách a zvyšovaniu ich kompetencií pri realizácii všetkých fáz prípravy resp. riešenia projektov. Plnenie tohto kritéria resp. jeho neplnenie úzko súvisí s projektovými aktivitami pracoviska doktoranda, najmä ich intenzity, resp. s flexibilitou projektovej schémy pre možnosť zapojenia doktoranda aj do bežiaceho projektu. To sa odráža najmä v zapájaní sa doktorandov do projektov najmä vo vyšších ročníkoch (tab. 8). Doteraz UCM nevyhodnocovala účasť doktorandov na medzinárodných projektoch.

Tabuľka 8. Prehľad priebežného ročného plnenia kritéria zapojenia sa do riešenia výskumného projektu.

fakulta/ UCM	priebežné plnenie v %			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
FMK	33	64	88	0
FF	88	56	79	0
FPV	89	100	80	100
FSV	72	60	83	100
UCM*	-	-	83	50

*Nepovinné ukazovatele v danom roku sa nezarátavajú do priemeru.

III. e. Zahraničná mobilita za štúdium

V zmysle stratégie internacionalizácie UCM a zvyšovania kvality vzdelávania resp. vedecko-výskumnej činnosti doktorand musí počas štúdia absolvovať najmenej jednu zahraničnú mobilitu v súhrnnej dĺžke najmenej 1 mesiac. Ako bolo už uvedené, pandemická situácia výrazne obmedzila možnosti pre plnenie kritérií spojených s cestovaním a miera plnenia tohto kritéria bola v AR 2021/2022 veľmi variabilná (tab. 9).

Tabuľka 9. Prehľad priebežného plnenia kritéria absolvovania zahraničnej mobility.

fakulta/ UCM	priebežné plnenie v %			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
FMK	0	45	88	0
FF	0	81	57	50
FPV	0	11	80	86
FSV	0	0	100	0
UCM	-	-	81	34

*Nepovinné ukazovatele v danom roku sa nezarátavajú do priemeru.

Údaje za posledné obdobie naznačili revitalizáciu mobilit, pričom najaktívnejší sú doktorandi FMK a FF. Využívajú prioritne programy ERASMUS+ a CEEPUS (tab. 10). Vyplývajú z povahy štúdia doktorandi FPV využívajú skôr dlhšie stáže, ktoré umožňujú realizáciu experimentálnych prác (projektové schémy DAD, Národný štipendijný program).

Tabuľka 10. Prehľad počtov mobilit doktorandov za posledné štyri akademické roky.

	počet			
	AR 2017/2018	AR 2018/2019	AR 2020/2021	AR 2021/2022
fakulta				
FMK	11	13	11	8
FF	2		17	5
FPV	1	2	1	
FSV	2	2		4
FZV				
UCM	16	17	29	17
program				
ERASMUS+	6	3	18	8
CEEPUS	8	13	11	8
iné	2	1	0	1
ročník				
III	16	17	29	17
krajina				
Česká republika	13	12	19	13
Holandsko			1	
Írsko			1	
Poľsko		1	1	
Rakúsko			2	1
Ruská federácia			4	1
Ukrajina			1	
Nemecko				2
Estónsko		1		
Malta		2		
Taliansko	3	1		

III. f. Vedecká, odborná, alebo umelecká práca evidovaná vo WoS, alebo Scopus

Kľúčovým ukazovateľom akademických spôsobilostí a zručností doktoranda je publikovanie svojich výsledkov štúdia v najmenej jednej vedeckej, odbornej alebo umeleckej práci evidovanej v databázach WoS, alebo Scopus, a to s primeraným autorským podielom podľa špecifik a zvyklostí študijného odboru. Prehľad priebežného plnenia tohto ukazovateľa je uvedený v tabuľke 11.

Tabuľka 11. Prehľad priebežného ročného plnenia kritéria publikovanej (vrátane akceptovanej) práce v časopise evidovanom v databázach WoS alebo Scopus.

fakulta/ UCM	plnenie v %				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
FMK	17	36	94	33	-
FF	0	38	50	0	-
FPV	0	44	60	100	-
FSV	0	20	83	100	50
UCM*	-	-	72	58	50

*Nepovinné ukazovatele v danom roku sa nezarátavajú do priemeru.

Publikačná aktivita doktorandov je však zjavne nevyrovnaná; najvyššia je v 3. ročníku u denných doktorandov (tab. 12). Doktorandi generujú v priemere 0,25 publikácie za rok na doktoranda (tab. 12). Detailná publikačná činnosť doktorandov bude súčasťou Správy o tvorivej činnosti na UCM v roku 2022, ktorá bude predložená na jarné zasadnutie VR UCM v roku 2023.

Tabuľka 12. Prehľad počtu prác doktorandov v časopisoch evidovaných v databázach WoS alebo Scopus za roky 2021 a 2022 (údaje z CREPČ).

fakulta /UCM	1. ročník		2. ročník		3.ročník		4.ročník		5.ročník		Spolu
	denní	externí	denní	externí	denní	externí	denní	externí	denní	externí	
FMK	1	0	4	1	14	2	0	0	0	1	23
FF	0	0	4	0	5	1	1	1	0	0	12
FPV	2	3	7	0	4	0	7	0	0	0	23
FSV	0	0	0	2	4	1	0	0	0	1	8
UCM	3	3	15	3	27	4	8	1	0	2	66

III. g. Zhodnotenie kvality tvorivej činnosti

Všetci doktorandi vyplňajú na konci AR samohodnotiace správy. Celkovo 142 doktorandov odovzdalo samohodnotenie a prezentovalo mieru celkového plnenia všetkých stanovených kritérií (tab. 13).

Tabuľka 13. Prehľad počtu doktorandov a celková miera priebežného plnenia ukazovateľov v samohodnotiacich správach odovzdaných v AR 2021/2022 za jednotlivé ročníky.

Fakulta /UCM	parameter	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	spolu
FMK	počet	6	11	16	3	0	36
	plnenie	0	18	38	0	0	-
FF	počet	8	16	14	2	0	40
	plnenie	100	75	50	0	0	-
FPV	počet	9	9	5	7	0	30
	plnenie	78	89	80	57	0	-
FSV	počet	11	10	12	3	0	36
	plnenie	84	63	89	100	63	-
UCM	počet	34	36	47	15	63	142

Vyššie uvedené údaje (tab. 13) naznačujú, že väčšina doktorandov nemala napriek pandemickým obmedzeniam vážnejšie ťažkosti s napĺňaním stanovených kritérií. Samohodnotiace správy nepopisujú dostatočne (ak vôbec) vyskytnuté problémy vyúsťujúce do predčasného ukončenia štúdia alebo do nadštandardnej dĺžky štúdia.

Pri hodnotení doktorandov, ktorí obhájili dizertačné práce, väčšina doktorandov bez problémov plnila monitorované ukazovatele (tab. 14). Neplnenie niektorých kritérií zrejme bolo spôsobené opatreniami počas pandémie (mobility, vedecké podujatia). Treba však zdôrazniť, že sa jedná o doktorandov, ktorí boli v čase nadobudnutia platnosti smernice o DŠ z roku 2021 v poslednom roku štúdia, a na plnenie jej bodov 4 - 7 v § 23 platili prechodné ustanovenia (boli v odporúčanej rovine). Kritérium publikovania vedeckej práce v časopise WoS/Scopus plnili aj študenti FF (tab. 14); absentujúce práce sú aktuálne v procese tlače.

Tabuľka 14. Prehľad počtu doktorandov, ktorí splnili monitorované ukazovatele podľa samohodnotiacich správ, z počtu všetkých ukončených doktorandov (údaje do augusta daného akademického roku 2021/2022).

fakulta/UCM	indikátor tvorivej činnosti				
	1 vedecká práca ročne	1 aktívna účasť na vedeckom podujatí ročne	zahraničná mobilita (denní doktorandi)	účasť v grante za štúdium	1 WoS/Scopus za štúdium
FMK	13/13	10/13	12/12	9/13	13/13
FPV	5/6	4/6	5/6	6/6	6/6
FSV	7/7	7/7	3/6	7/7	7/7
FF	9/9	8/9	9/9	8/9	4/9

V AR 2021/2022 riadne obhájilo dizertačnú prácu 63% doktorandov, čo je o 8% viac ako v predchádzajúcom AR (tab. 15).

Stále pomerne vysoký bol počet doktorandov, ktorí prerušili štúdium; doktorandi ako dôvod uvádzali zdravotné alebo osobné dôvody. Je dôležité vyhodnotiť príčiny vysokého podielu týchto foriem nedokončeného štúdia. Až 67% doktorandov prerušuje alebo ukončuje štúdium v prvých dvoch rokoch štúdia, čo poukazuje na nízku kvalitu a/alebo slabú motiváciu doktorandov. Je žiaduce týchto doktorandov identifikovať čo najskôr, nakoľko reprezentujú vysokú finančnú stratu pre fakulty resp. UCM. V danom akademickom roku prerušili/ukončili štúdium viacerí doktorandi u toho istého školiteľa. Je potrebné, aby odborové komisie pravidelne hodnotili úspešnosť nielen doktorandov ale aj školiteľov, aby dokázali analyzovať príčiny vedúce k popísaným údajom o úspešnosti doktorandského štúdia.

Tabuľka 15. Prehľad foriem ukončenia doktorandského štúdia, prislúchajúce počty doktorandov a ich parciálne podiely medzi doktorandmi v AR 2021/2022.

fakulta/UCM	riadne ukončenie		zanechanie		prerušenie		vylúčenie	
	denní	externí	denní	externí	denní	externí	denní	externí
FMK	15	1	1	0	2	0	0	1
FF	9	0	1	0	2	0	2	0
FPV	6	0	2	0	4	0	0	0
FSV	5	4	2	0	3	4	0	0
UCM	35	5	6	0	11	4	2	1
podiel z D/E	55%	8%	9%	-	17%	6%	3%	2%
podiel z (D+E)	63%		9%		37%		4%	
podiel z (D+E)*	51%		22%		24%		3%	

* za akademický rok 2020/2022

IV. Opatrenia a nástroje na zvýšenie kvality doktorandského štúdia na UCM

Realizáciu a úspešnosť doktorandského štúdia fakulty monitorujú prostredníctvom kritérií kvality doktorandského štúdia. V nízkej miere sú identifikované príčiny neúspešnosti jednotlivých doktorandov. K zvyšovaniu kvality doktorandského štúdia je dôležitá spätná väzba od doktorandov; tá je však v rámci samohodnotení veľmi slabá. Podobne školitelia vo

výročných hodnoteniach nevyužívajú dostatočne priestor pre identifikáciu silných resp. slabých stránok doktoranda. Odborové komisie by mali aktívnejšie vstupovať do hodnotiaceho procesu.

Podľa aktuálneho znenia vysokoškolského zákona doktorandi realizujú pedagogické aktivity v rozsahu najviac 4 h týždenne, čím sa vytvára dostatočný priestor pre intenzívnejšiu vedeckú činnosť resp. iné aspekty doktorandského štúdia.

Je potrebné systematicky zisťovať spätnú väzbu od doktorandov pre identifikáciu ich potrieb. Na podporu kvality doktorandského štúdia a vytvorenie adresnej pomoci doktorandom UCM vytvára Centrum pre podporu doktorandov, ktoré bude poskytovať doktorandom adresné informácie a služby pre rozvíjanie ich zručností, poskytovanie poradenstva a podnecovanie ich vzájomnej pomoci. Koncept pre tieto aktivity bude predložený resp. realizovaný od januára 2023.

Univerzita zo svojho rozpočtu každoročne vyčleňuje financie, o ktoré sa doktorandi majú možnosť uchádzať na získanie zručností a skúseností pri podávaní a čerpaní vlastného grantu (<https://www.ucm.sk/sk/fond-pre-podporu-vyskumu/>).

Doktorandi spolu s ostatnými študentami majú poskytované bezplatné služby v rámci univerzitných centier podpory na UCM, vrátane kariérneho poradenstva, psychologickéj podpory, duchovných služieb alebo sociálno-právneho poradenstva (<https://www.ucm.sk/sk/centra-podpory/?highlight=centrum>).

Taktiež doktorandi získavajú podporu pre zahraničné mobility prostredníctvom oddelenia medzinárodných vzťahov univerzity, ktoré boli definované ako kritérium pre úspešné absolvovanie doktorandského štúdia. UCM pravidelne informuje doktorandov o možnostiach pre mobility ERASMUS+, prípadne iné programy.

Výzvou pre doktorandské štúdium na UCM je internacionalizácia štúdia a zvýšenie zapájania doktorandov do medzinárodných výskumných tímov a praxe. UCM vyhľadáva mechanizmy pre uskutočňovanie spoločných PhD. ŠP so zahraničnými univerzitami.

SWOT analýza DŠ na UCM

Silnou stránkou DŠ na UCM je veľký priestor pre spoluprácu doktorandov so školiteľmi vzhľadom na ich relatívne nízke počty. UCM výrazne podporuje zahraničné mobility a poskytuje dobrý priestor pre ich realizáciu.

Slabou stránkou DŠ je nízka miera spätných väzieb od doktorandov aj školiteľov, nie sú systematicky vyhodnocované príčiny pozorovaných negatívnych javov (predčasné ukončenie DŠ). Aktuálne UCM nevyužíva svoj potenciál pre poskytovanie podpory doktorandom pri rozvíjaní svojich kompetencií a zručností (počítačové či jazykové zručnosti, nástroje pre spracovanie bibliografických údajov a pod).

Výzvou DŠ sú zručnosti poskytované fakultami, ktoré by mohli ponúkať doktorandom, napr. v rámci programu „skautingu“ (cudzí jazyky, počítačové programy, manažment etc.). UCM má vytvorenú dobrú medzinárodnú sieť a umožňuje cielene rozvíjať internacionalizáciu doktorandov na kvalitných inštitúciách. Niektoré fakulty majú vynikajúcu spoluprácu s praxou. Ohrozením kvality doktorandského štúdia na UCM bolo obdobie pandémie a vojnový konflikt na Ukrajine. Kritériá kvality doktorandov sú relatívne nízke oproti zahraničiu, čo prispieva k ich nízkej konkurencieschopnosti na postdoc programy.

V. Záver

Vysoký počet záujemcov o doktorandské štúdium na UCM v AR 2021/2022 kontrastoval s 63% podielom obhájených dizertačných prác. Kým úspechy a plnenie kritérií kvality doktorandského štúdia DŠ sa pravidelne monitorujú na fakultách, príčiny pre prerušenie resp. zanechanie štúdia nie sú analyzované a volajú po systematickejšej spätnej väzbe od doktorandov, školiteľov aj odborových komisií.

Pandémia výrazne obmedzovala mobility, väčšinu kvalitatívnych kritérií napriek tomu doktorandi plnia. UCM systematicky informuje o možnostiach stáží v zahraničí. Pripravuje podporné aktivity pre doktorandov, ktoré by prispeli k zvyšovaniu kvality štúdia a rozširovaniu zručností pre prax. Cielená podpora doktorandov je nevyhnutná pre zvyšovanie ich praktických a jazykových zručností v záujme zvýšeného výkonu doktorandov. Kritériá kvality budú preto v budúcnosti hodnotené v komplexnejšej forme, so zreteľom na ponúkané možnosti zvyšovania zručností a kompetencií poskytovaných univerzitou. Informácie o kvalite uskutočňovania ŠP tretieho stupňa na UCM sú súčasťou Správy o kvalite na UCM.